

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 11 0 К 038262 25 Кж
Бањалука, 05.02.2026. године

Врховни суд Републике Српске, Посебно вијеће за сузбијање корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала, састављеном од судија Обрена Бужанина као предсједника вијећа, Светлане Марић и др Владимира Симовића као чланова вијећа, уз учешће записничара Ање Давидовић, у кривичном предмету против оптуженог Н. С. због кривичног дјела трговина утицајем из члана 321. став 3. Кривичног законика Републике Српске, одлучујући о жалби Републичког јавног тужилаштва Републике Српске - Посебно одјељење за сузбијање корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала, изјављеној против пресуде Окружног суда у Бањалуци - Посебно одјељење за сузбијање корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала број 11 0 К 038262 25 К – п од 19.05.2025. године, у сједници вијећа одржаној у јавном дијелу у присуству републичке јавне тужитељице др Драгице Глушац и браниоца оптуженог адвоката Ненада Ковачевића из Теслића, 05.02.2026. године је донио

РЈЕШЕЊЕ

Уважава се жалба Републичког јавног тужилаштва Републике Српске - Посебно одјељење за сузбијање корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала, укида пресуда Окружног суда у Бањалуци - Посебно одјељење за сузбијање корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала број 11 0 К 038262 25 К – п од 19.05.2025. године и предмет враћа том суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Окружног суда у Бањалуци - Посебно одјељење за сузбијање корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала број 11 0 К 038262 25 К - п од 19.05.2025. године, на основу члана 298. став 1. тачка в) Закона о кривичном поступку Републике Српске (надаље: ЗКП РС), оптужени Н. С. је ослобођен од оптужбе да је извршио кривично дјело трговина утицајем из члана 321. став 3. Кривичног законика Републике Српске (надаље: КЗ РС), чињенично описано у изреци те пресуде. Истом пресудом је одлучено на основу члана 100. став 1. ЗКП РС, да трошкови кривичног поступка из члана 96. став 2. тачке од а) до ђ) ЗКП РС, као и нужни издаци оптуженог и нужни издаци и награда браниоца, падају на терет буџетских средстава.

Против те пресуде жалбу је у законском року изјавило Републичко јавно тужилаштво Републике Српске – Посебно одјељење за сузбијање корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала (надаље: тужилаштво), због битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачке к) и з) и става 2.

ЗКП РС, због повреде Кривичног законика и због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, са приједлогом да се побијана пресуда преиначи тако да се оптужени огласи кривим и казни по закону за кривичног дјело трговина утицајем из члана 321. став 3. КЗ РС за које је оптужен или да се побијана пресуда укине и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење.

Бранилац оптуженог, адвокат Ненад Ковачевић из Теслића је доставио одговор на жалбу тужилаштва, којим побија њену основаност и предлаже да се жалба одбије као неоснована и потврди првостепена пресуда. У одговору на жалбу је затражио да суд обавијести њега и оптуженог о сједници која ће се одржати поводом жалбе.

Сједница вијећа овог суда је одржана сходно члану 318. став 1. и 4. ЗКП РС, у присуству републичке јавне тужитељице др Драгице Глушац и браниоца оптуженог, адвоката Ненада Ковачевића из Теслића. Оптужени је обавијештен о сједници, али истој није присуствовао. На сједници је тужитељица остала код свих навода и приједлога изјављене жалбе, посебно истичући неприхватљивост кључног закључка првостепеног суда да није доказано да је оптужени посредовао да се изврши службена радња која се не би смјела извршити, тј. да се његовом брату отвори боловање, иако је био способан за рад, сматрајући да су с тим у вези дати разлози суда нелогични и посве неприхватљиви. Бранилац оптуженог је изложио одговор на жалбу, посебно истичући став одбране да је првостепени суд, у складу са начелним правилом *in dubio pro reo*, правилно закључио да није несумњиво доказано постојање узрочно-последичне везе између радњи које се оптуженом стављају на терет оптужником и службене радње доктора, тј. да није доказано да је доктор отварање боловања брату оптуженог извршио под утицајем оптуженог, већ зато што су за то постојали прописани услови, напомињући да је у свом свједочењу пред судом доктор Б. К. изјавио да је чуо телефонски разговор који је пацијент водио са медицинском сестром и да му је одобрио боловање из медицинских разлога, а не због тога што је оптужени на њега извршио утицај, како је то оптуженом стављено на терет оптужником. При том је бранилац истакао и да одбрана не спори да је оптужени обавио телефонске разговоре који су наведени у оптуженици.

Суд је испитао побијану пресуду сходно члану 320. ЗКП РС, имајући у виду све наводе жалбе и одговора на жалбу, као и стање предметних списа, па је одлучио као у изреци овог рјешења из разлога који слиједе:

Без основа су приговори жалбе изјављени због битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачке к) и з) и став 2. ЗКП РС. Ни једна од ових повреда се у жалби не аргументује довођењем у везу са садржајем побијане пресуде, нити се указује на неки од доказа које одбрана сматра незаконитим. Умјесто тога се у жалби наводи да је побијана пресуда „неразумљива, противријечна сама себи и разлозима пресуде, иста уопште не садржи разлоге и у њој нису наведени разлози о одлучним чињеницама, а разлози за доношење ослобађајуће пресуде су потпуно нејасни и у знатној мјери противријечни“, што је само преписан текст одредбе члана 311. став 1. тачка к) ЗКП РС, који нема упориште у садржају побијане пресуде. Изреком те пресуде је на основу члана 298. тачка в) ЗКП РС, оптужени ослобођен од оптужбе да је извршио дјело за које је оптужен, тако да нема разлике између диспозитива оптужнице и изреке побијане пресуде, како у чињеничном опису дијела, тако и у његовој правној оцјени, због чега би се приговори жалбе да је изрека пресуде неразумљива и противријечна сама себи могли заснивати само на таквом стању оптужнице. Уз то су без основа и наводи жалбе да су у

пресуди изостали разлози о одлучним чињеницама, што је очигледно већ и из навода саме жалбе којима се побијају управо ти разлози, изнесени у образложењу побијане пресуде.

За разлику од тога, овај суд налази основаним приговоре жалбе да је чињенично стање побијаном пресудом погрешно утврђено. С тим у вези су изнесени разлози жалбе у озбиљну сумњу довели начин на који је првостепени суд анализирао чињенично стање које је утврдио на основу изведених доказа и то чињенично стање довео у везу са битним елементима предметног кривичног дјела трговина утицајем из члана 321. став 3. КЗ РС, што је побудило и озбиљну сумњу у кључни закључак суда да није доказано да је оптужени извршио дјело за које је оптужен, по ком основу из члана 298. тачка в) ЗКП РС је оптуженог ослободио од предметне оптужбе.

Према наводима оптужнице, оптужени је предметне прилике, у намјери да свом брату Д. С. омогући одсуство с посла, користећи свој службени и друштвени положај начелника Одјељења за просторно уређење Општине Т. и стварни утицај који је имао као страначки колега на директора Дома здравља Т. М. К. и на своју сродницу, медицинску сестру Д. Ц., код истих посредовао да се изврши службена радња која се не би смјела извршити у виду отварања боловања његовом брату, свјестан да је исти био способан за рад, на начин што је обавио телефонске разговоре са М.К. (од којег је тражећи да за његовог брата „набави неко боловање“ јер га нису хтјели пустити са посла а треба му нешто радити, купити сијено..., што је овај и обећао и касније му јавио да је све „издоговарао“ са сестром Д. и доктором Б.) и са свастиком Д. Ц. преко које је посредовао код доктора Б. К. да његовом брату изда потврду о наступању привремене неспособности за рад, иако је био способан за рад, како је по упутама Д. доктор и поступио (отворио боловање брату оптуженог и сачинио извјештај о његовој привременој неспособности за рад) и да је на тај начин, ближе описан у оптужници (једнако као и изреци побијане пресуде), учинио кривично дјело трговина утицајем из члана 321. став 3. КЗ РС.

Бранилац је у одговору на жалбу и током излагања на сједници истакао да је побијана пресуда донесена уз правилну примјену начелног правила *in dubio pro reo*, наглашавајући да чињенице из пресретнутих телефонских разговора оптуженог са директором Дома здравља Т. и медицинском сестром, нису за одбрану спорне, већ да је било спорно да ли је службена радња љекара која се састојала у одобравању боловања брату оптуженог извршена под утицајем оптуженог (била његов „производ“, како наводи бранилац), или је до одобравања боловања довело законито вршење службене дужности љекара, који је на главном претресу образложио да је боловање одобрио јер је чуо да пацијент у телефонском разговору са медицинском сестром образлаже разлоге због којих му је боловање и требало отворити.

Када закључује да „није доказано да је боловање Д. С. било 'лажно' јер се ова чињеница темељи само из пресретнутих разговора, а не и из било којег другог доказа, јер тужилац није извео његов медицински картон, медицинско вјештачење или било који доказ на основу којег би био доказан чињенични навод из оптужнице да је био радно способан и да је у наведеном периоду заиста обављао радове на имању оптуженог“, првостепени суд губи из вида садржај телефонских разговора оптуженог који су наведени у оптужници, из којих је очигледно да он тражи да се његовом брату отвори боловање, не због постојећих здравствених проблема, већ да би правдао одсуство са посла у дане кад ће обавити неке физичке радове на његовом имању, што указује на свјест оптуженог да би одобравање боловања из тих разлога, било непрописно и представљало службену радњу коју ни један доктор не би смио извршити.

Основано се жалбом указује да је ове релевантне чињенице првостепени суд потпуно изгубио из вида приликом анализе утврђеног чињеничног стања у контексту битних обиљежја предметног кривичног дјела и виности оптуженог.

Радњу извршења кривичног дјела трговина утицајем из члана 321. став 3. КЗ РС, представља свако противправно посредовање које учинилац врши коришћењем свог службеног или друштвеног положаја или стварног или претпостављеног утицаја, са циљем да неко службено лице изврши неку недозвољену службену радњу. При том инкриминисано посредовање службених лица не подразумијева злоупотребу њихових службених дужности (као радњи извршења кривичног дјела из члана 315. КЗ РС), већ представља такво противправно понашање службених лица које је изван њихових службених дужности и надлежности.

У закону није прецизно дефинисан начин инкриминисаног посредовања, па стога сам начин и није од одлучног значаја за постојање дјела. У околностима сваког конкретног случаја суд утврђује на који је начин извршено инкриминисано посредовање, при чему поред непосредног (директног) утицаја учиниоца овог кривичног дјела на службено лице да изврши неку недозвољену службену радњу, мора имати у виду и могућност посредног (индиректног) начина утицаја учиниоца преко других лица. Уз то суд мора имати у виду да се предметно кривично дјело може извршити само са директним умишљајем и да је свршено предузимањем инкриминисане радње посредовања учиниоца, без обзира да ли је дошло или није дошло до извршења недозвољене службене радње за коју је учинилац свјесно и вољно посредовао да се изврши.

Овим се првостепени суд очигледно није бавио приликом анализе утврђеног чињеничног стања, па није ни разматрао питање да ли су од одлучног значаја за постојање дјела конкретно поступање, те стање свијести и воље доктора медицине који је предузео службену радњу на коју је било усмјерено инкриминисано посредовање оптуженог. У случају као што је конкретни, кад учинилац посредује да се изврши недозвољена службена радња не директно већ преко трећих лица, то оставља и могућност да лице које предузима недозвољену службену радњу не мора нужно бити свјестан њене недозвољености, јер може бити доведен на неки начин у заблуду и вјеровати да је службена радња коју предузима дозвољена. Умјесто тога се суд бавио исцрпно наводима оптужбе који нису несумњиво утврђени, придајући им неоправдано одлучан значај, па налазећи да тужилац није доказао све наводе оптужбе, извео преурађено закључак да није доказано дјело за које је оптужен и оптуженог ослободио предметне оптужбе.

Због свега наведеног овај суд је утврдио да се жалбом тужиоца основано побија првостепена пресуда због погрешно утврђеног чињеничног стања, због чега је исту нужно укинути предмет и вратити на поновно суђење, како је и одлучено изреком овог рјешења на основу члана 329. став 1. тачка б) ЗКП РС.

Поновни поступак ће првостепени суд провести у складу са одредбама члана 331. ЗКП РС и на новом главном претресу ће на одговарајући начин извести и прихватити доказе који су раније изведени, па извести и нове доказе, ради потпуног и правилног утврђивања чињеничног стања. Савјесно ће оцјенити све изведене доказе, сходно члану 295. став 2. ЗКП РС и на основу такве оцјене извести закључак да ли су несумњиво доказни сви битни чињенични наводи оптужбе и у складу са одговором на то питање ће донијети одговарајућу пресуду. При том ће имати у виду да недоказани чињенични

наводи оптужбе, уколико не представљају битне елементе кривичног дјела, могу бити и изостављени у пресуди или на одговарајући начин измјењени, без нарушавања идентитета оптужбе и пресуде. Водећи уз то и рачуна о разлозима због којих је овим рјешењем укинута првостепена пресуда, суд ће тиме бити у прилици да донесе у поновљеном поступку закониту и правилну пресуду у овом предмету.

Записничарка
Ања Давидовић

Предсједник вијећа
Обрен Бужанин

Тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Биљана Аћић